

21-05-2020

Telesguard dils 2 e 3 d'avrel 2020 concernent « Return dal selvicultur dispensà » e « Return dal selvicultur dispensà sveglia dumondas » sco era la reportaschas dils medems datums davart il medem tema.

Rapport dal post da mediaziun

Preziau signur XX

Cun scriver dils 8 d'avrel 2020 haveis Vus inoltrau ina «opposiziun da program» resp. ina reclamaziun encunter

- l'emissiun Telesguard dals 2 d'avrel 2020 e dals 3 d'avrel 2020 concernent «Return dal selvicultur dispensà» e «Return dal selvicultur dispensà sveglia dumondas» sco era
- las reportaschas dils medems datums davart il medem tema.

Cun scriver dils 19 d'avrel 2020 hai jeu confirmau a Vus da haver retschert Vossa «opposiziun da program».

Cun e-mail dils 22 d'avrel 2020 (21:48) haiel jeu supplicau signur Flavio Bundi, schefredactor RTR, da prender posiziun tier Vossa «opposiziun da program», oravontut tier las suandontas otg reproschas:

- Pagina 4 giusut: "«...» ils schurnalists haun chanaliso l'opiniun dals spectatuors sün la vart dals adversaris chi haun violo differentas ledschas, dapü zieva».
- Pagina 5, cefra 4: «La reportascha chi vain cotres criticheda es ün'influenza d'opiniun [...]. Güst quello haun ils schurnalists da Radiotelevision Svizra Rumauntscha, Selina Camichel, Dario Müller e Armon Schlegel violo tres tuot la reportascha».
- Pagina 6/7, cefra 5: «A vegnan publichedas differentas passedas dal rapport, chi sentenzcha il selvicultur e cun que influenza quel rapport considerabelmaing eir l'opiniun dal spectatuors. Sper l'influenza da l'opiniun dals spectatuors as tratta quel rapport d'üna registraziun da la situaziun momentana cun pretaisas unilaterelas. Sün quel rapport preschanto da la Radiotelevision Svizra Rumauntscha (RTR) ho gieu il silvicultur, respectivmaing la rapreschantanta dal silvicultur la pussibilitad da piglier pusiziun dals fats ed ils imbüttamaints. Eir quista pusiziun nu vain resguardada dals schurnalists Selina Camichel, Dario Müller ed Armon Schlegel, unic per pudair influenzer l'opiniun dals spectatuors».
- Pagina 7: «Impü pretenda'I il schurnalist, cha sun avaut maun sur SO suottascripziuns tar la petiziun, que chi nu correspuonda cun la vardet. Tar la chanzlia cumünela es gnieu do gio la petiziun cun poch sur 40 suottascripziuns».
- Pagina 7, cefra 6: «[...] Dunque vain fatta la reportascha criticheda preschainta cun actas chi violeschan cleramaing l'oblig da discreziun da suprastants, uffizians e collavuratuors actuels ed oriunds, que vela eir per zieva il temp d'uffizi».
- Pagina 7, cefra 8: «La Radiotelevision Svizra Rumauntscha (RTR), la schurnalista Anna Caprez provochescha ill'analisa chi'd es gnida transmissa i'I radio ils 03.04.2020 'Actualited' propuonind dafatta ün'iniziativa in chosa. Eir co vain repetidamaing influenzo l'agir da la gruppaziun cunter la suprastanza cumünela da S-chanf e'I

silvicultur. Impü metta la schurnalista in dumanda l'abilted dals commembers da la suprastanza da decider in chosa».

- Pagina 10, cefra 9: «Ils schurnalists da Radiotelevisiun Svizra Rumauntscha (RTR) faun daspö october 2019 üna campagna organisada e discriminanta cunter il silvicultur e sia famiglia. La famiglia exista dal silvicultur, sia partenaria ed üna matta da 7 ans chi vo a scoulina. Il recurrent po s'imaginer, ch'eir ün u l'oter schurnalist varo iffaunts in quel'eted, e po sgür immaginer, ch'üna simila experienza po ruiner üna fatscha riainta d'ün iffaunt chi d'eira cuntaint per tuot la vita».
- Pagina 10, giusut: «La Radiotelevisiun Svizra Rumauntscha (RTR) ho violo cuntinuedamaing la ledscha federela da radio e televisiun artichel 4, es ieu inavaunt cun sistem per desdrür cuntinuedamaing üna famiglia giuvna chi abita a S-chanf. La Radiotelevisiun Rumauntscha (RTR) ho violo cun sistem, cha'ls fats e'ls cas nu sun gnies miss no realistics, cha'ls spectatuors vessan pudieu furmer svesch ün'oppiniun. Dunque, tar la Radiotelevisiun Svizra Rumauntscha (RTR) as tratta in quist cas d'ün sistem organiso, chi fo fini tshertas persunas chi pejan taxas».

Cun scriver dils 30 d'avrel 2020 ha Flavio Bundi, schefredactor RTR, priu posiziun.

Vossa inoltraziun corrispunda allas pretensiuns formalas d'ina relcamaziun el senn d'art. 92 dalla Lescha federala davart radio e televisiun (LRTV; collecziun sistematica dil dretg federal 784.40). Perquei sai jeu entrar en caussa.

A. Argumentaziun da Vossa reclamaziun

En Vossa reclamaziun dils 8 d'avrel 2020 fageis Vus la reproscha che il Telesguard dals 2 d'avrel e dals 3 d'avrel sco era las reportaschas dals 2 e dals 3 d'avrel 2020 «violeschan cunter la ledscha federala da radio e televisiun (RTVG) scu eir cunter las reglas eticas dal mister da schurnalista e schurnalist».

Vossa argumentaziun:

«1. Ils 2 avrigl 2020 ho la suprastanza cumünela da S-chanf comunico in fuorma d'üna comunicaziun da pressa/medias il seguaint text:

Communicaziun a las medias

S-chanf, il 02.04.2020

Vischnaunca da S-chanf

In occasiun da la radunanza cumünela dals 01-04-2020 ho la suprastanza cumünela decis unanimamaing d'abolir la dispensaziun dal silvicultur e da cuntinuar la collavuraziun cun el. L'ulteriura collavuraziun cul silvicultur vain güdicheda da nouv in cas d'üna sentenzcha, que chi pudess suot circumstanzas chaschuner la desditta immediata. La suprastanza sustgnaro eir in avegnir la lavur da las autoriteds d'inquisiziun. Nus scu suprastanza partins dal fat cha las examinaziuns da la procura publica düraron duos fin frais ans – üna situaziun insupportabla per tuot ils partecipos. Consciaint dal fat cha la suprastanza po in quist mumaint be trer decisiuns sbagliedas, ho ella decis d'occupar inavaunt il silvicultur, e que a basa da la seguainta argumantaziun.

Perche es la suprastanza gnida a quista conclusiun?

Daspö l'infurmaziun cun la suprastanza cumünela veglia e nouva e la cumischiun da gestiun dals 11-12-2019 nu vains nus pü cugnuschentscha da fats nouvs. Pel silvicultur vela aunch'adüna la presumziun d'innocenza. L'antieriura suprastanza cumünela ho salvo auncha duos radunanzas zieva l'infurmaziun manzuneda e nun ho decis la desditta dal silvicultur.

La suprastanza cumünela nouva ho surdo ils 9 schner tuot la documentaziun a la procura publica, cun la prontezza da cooperer e da metter a disposiziun a quistas autoriteds tuot las datas e tuot ils documaints. A partir dal mais gün 2020 nun es la vschinauncha da La Punt-Chamues-ch pü capabla da survagliar las lavuors da la grupp forestela da S-chanf/Zuoz causa cha sieu egen silvicultur es surchargio cun lavur. Ne la vschinauncha da Zuoz ne la deponia Bos-chetta Plauna SA nu faun objecziuns cunter l'ulteriur ingaschamaint dal silvicultur, suot la medemma premissa scu decis da la suprastanza. Düraunt ils ultims 16 ans ho il silvicultur transfurmo la gestiun minimela ad ün'intrapraisa cun fin a 15 impiegos. Nus nu vains üngüinas cugnuschentschas da reprimandas, criticas u noschas qualificaziuns da collavuratur cha'ls patruns da fin uossa vessan express visavi il silvicultur. Gia cha a nos savair nun ho gieu lö üngüina sigilleda dals büros al mumaint da la dispensaziun dal silvicultur ils 08-10-2019 e gia cha la gestiun es gnida mneda inavaunt da sieus collavuratuors chi haun gieu dapertuot access liber, partins nus hoz dal fat cha nun exista pü üngün priewel da collusiun. La gestiun forestela e da la resgia es per la vschinauncha üna gestiun fich importanta cun bgeras plazzas da lavur interessantas, da las quelas nus stuvains e vulains avair chüra.

Imtüras gia introdüttas per ün'ulteriura collavuraziun cul silvicultur

Las propostas dal rapport 'Proget Resgia S-chanf' da la FHGR Cuira, chi ho dal rest eir express bger lod per la gestiun mneda dal silvicultur, sun per part gia gnidas realisedas u vegnan auncha elavuredas.

Per exaimpel:

- Sustgnair il silvicultur cun ün secretari.*
- Il program d'EED forestel cha'l silvicultur ho gia dalönch innò proponieu es intaunt in funcziun.*
- Il decuors dal process 'taglier bos-cha – transport illa resgia – elavuraziun – vendita – facturaziun – admoniziuns' es gnieu elavuro.*
- Il decuors dal process in cas d'inchasch in contant es gnieu drizzo aint confuorm a la contabiled.*
- Il mneder dal decasteri 'God e resgia' controlla regulermaing las lavuors illa gestiun.*
- Il silvicultur es pront da collavurer culs collavuratuors da fin uossa. El es impustüt eir pront da fer ün'ulteriura scolaziun süil champ da la direcziun dal persunel.*
- La gestiun forestela e da la resgia ho temporermaing a disposiziun ün coach per regler conflicts traunter ils collavuratuors.*

La suprastanza cumünela sperescha d'avair s-chaffieu cun quistas imsüras las premissas per ün'ulteriura lavur plain success da la gestiun forestala e da la resgia da S-chanf. Pel mumaint nu vegnan dedas üngüinas ulteriuras infurmaziuns a las medias!

Per la suprastanza cumünela da S-chanf

Il president

Riet R. Campell'

2. Intaunt cha las gasettas Suedostschweiz e Engadiner Post/Posta Ladina haun surpiglio ün ad ün la comunicaziun cun l'argumentaziun sainza metter in dumanda la decisiun, ho la Radiotelevisiun Svizra Rumauntscha (RTR) transmiss in gövgia saira ils 02.04.2020 ill'emischiun Telesguard seguaintamaing la novited:

'Sco quai che la suprastanza communal da S-chanf scriva en sia comunicaziun, saja ella vegnida alla conclusiun ch'il selvicultur dispensà duai turnar sco manader da la Resgia e la deponia Bos-chetta Plauna. Quai ord plirs motivs.

Dad ina vart valia anc adina la presumziun d'innocenza per il selvicultur da S-chanf. Ultra da quai è la suprastanza communal vegnida a la conclusiun ch'i saja ina situaziun insupportabla per tut ils involvids. Surtut en vista a quai, che las examinaziuns dal cas pendent pudessan durar anc dus fin trais onns.

Il president eomunal da S-chanf, Riet Campell n 'ha betg vulì prender posiziun en chaussa. Il motiv saja ch'i sa tractia d'in tema delicat.

Ina emprima reacziun sin l'agir da la suprastanza communal, datti entant en furma d'ina petiziun lantschada ord la populaziun da S-chanf. Quella pretenda dapli trasparenza tar l'examinaziun interna areguard las parts dal rapport administrativ ch'eran vegnidas publitgadas il december 2019.

Stut da questas novas èn er ils commembers da la cumissiun da gestiun. Er els sajan vegnids infurmads al medem mument sco las medias cun la comunicaziun uffiziala da la vischnanca davart la re-installaziun dal selvicultur.

Entant è er vegnì activ l'uffizi chantunal da vischnancas ed ha instradà emprimas examinaziuns. Quai ha confermà il manader da l'uffizi, Thomas Kollegger, ad RTR.

L 'atun passà è il selvicultur da S-chanf vegnì dispensà ad interim causa supposiziuns d'irregularitads en la gestiun forestala. En il fratemp è en vigur ina inquisiziun penala encunter la persuna dal selvicultur, quai ha tenor infurmaziuns da la procura publica'.

Il schurnalists da Radiotelevisiun Svizra Rumauntscha (RTR) Selina Camichel, Dario Müller ed Armon Schlegel haun miss in funcziun tuot las imsüras, per cha'ls spectatuors nu's paun fer svesch ün'opiniun, dimena ils schurnalists haun chanaliso l'opiniun dals spectatuors sün la vart dals adversaris chi haun violo differentas ledschas, dapü zieva.

Cumprouva: Comunicaziun da pressa da la suprastanza cumünela dals 02.04.2020 e'ls artichels da la Suedostschweiz e da la Posta Ladina dals 03.04., respectivmaing dals 04.04.2020.

3. Ill'emischiun Telesguard da venderdi saira ils 03.04.2020 haun ils schurnalists da Radiotelevision rumauntscha (RTR) cuntrafo cunter las reglas eticas dal mister da schurnalistas e schurnalists ed in micha cas violescha quella reportascha cunter l'artichel 4 da la ledscha federela da radio e television.

L'artichel 4 alinea 1 da la ledscha federela da radio e television prescriba il seguaint:

Art. 4 Mindestanforderungen an den Programminhalt

¹ Alle Sendungen eines Radio- oder Fernsehprogramms müssen die Grundrechte beachten. Die Sendungen haben insbesondere **die Menschenwürde** zu achten, dürfen weder **diskriminierend sein** noch zu Rassenhass beitragen noch die öffentliche Sittlichkeit gefährden noch Gewalt verherrlichen oder verharmlosen.

² Redaktionelle Sendungen mit Informationsgehalt müssen **Tatsachen und Ereignisse sachgerecht darstellen**, so dass sich das Publikum **eine eigene Meinung bilden kann**. Ansichten und Kommentare müssen als solche erkennbar sein.

Cumprouva: Artichels da la pagina da Web rtr.ch.

4. La reportascha chi vain cotres criticheda es ün'influenza d'opiniun. Üna persuna vain discrimineda sün ün nivel sten primitiv sainza resperter la dignited umauna. Tenor l'artichel 4 alinea 1 nun es admess, da na resperter la dignited umauna e discriminer persunas. Güst quello haun ils schurnalists da Radiotelevision Svizra Rumauntscha, Selina Camichel, Dario Müller e Armon Schlegel violo tres tuot la reportascha. A vain preschanto ün rapport intern d'ün büro fiduziari chi d'eira gnieu ingascho ed influenzo quella vouta da la suprastanza cumünela oriunda, respectivmaing dal president cumünel oriund. A vain preschanto quel rapport intern chi fo differents imbüttamaints vers il silvicultur ed otras persunas, pel silvicultur vela cun data dals 03.04.2020 aunch'adüna la supposiziun d'innocenza.

Seguaint protocol da pled per pled our da la reportascha chi ho düro 2 minuts e 35 secundas^[1]:

Moderatur i'I studio: Il cas da S-chanf es adüna darcho sto tema i'ls ultims mais, irregulariteds i'I uffizi forestel, il silvicultur dispenso, inquisiziuns e razias. La vschinauncha posseda ün document brisant, chi chanalisescha che chi'd es success. Quel rapport nun es public, ils abitauns vulessan tantüna vzair quel. Nus vain quel.

*Schurnalist; els cumbattan per lur dret e la vardet, que cun 50 oters chi haun suottascrit üna petiziun per avair invista ad ün rapport d'ün büro extern fatta in incumbenza da la vschinauncha. Dapö december do que quel, pero la suprastanza nu t'il do our. **Duri Camichel**; nnnnn nus vulessans uossa cha'I cussagl do a nus quist dossier, per guardar che chi'd es in quist dossier. Perchè la populaziun nu so d'inguotta. Nus gnins bütto a dretta ed a schnestra e nu savains aunch'adüna na ünguotta. **Werner Engi**; eau d'he bod l'impreschiun, cha bgera roba vain zuppanto. I nun haun il curaschi da dir la vardet, a vain simplamainch aint ün per robas chi n'um pleschan. **Schimun Caratsch**; nus pajains las*

impostas e vulains eir savair che chi capita cun noss raps. Peter Angelini; qualchiin quinta ballas, e que füss flot cha's pudess sclarir sü. Duri Camichel; co vain zuppanto robas cha nus nu savains. Eau nu savess oter da che? Schumalist; ed in quist rapport sun robas cha bgers nu saun. RTR t'il ho, retscherchas minuziusas d'ün büro incumbenzo muossan irregulariteds tar la lavur dal silvicultur. Titul; „il silvicultur ho retrat divers pajaments contants da clients chi nu sun figüros i'I cudesch da cassa " Schurnalist; pünavaunt cun vendita da laina sur cunfin vain constato, Titul; per tuot las furniziuns maunchan documaints da furniziun ed ils quints uffizials tar l'administraziun cumünela Las entredgias da quists pajaments n'han betg pudieu vegnir attestats Schurnalist; las finanzas cumünelas sajan eir pertuochas. Nus crajains, ch'ad es fich probabel che la vschinauncha ho subbi dons finansials causa il cumportament sbaglia dad emploiads comunals e da commembers dals uffizis Schurnalist; üna conclusiun centrela dal rapport lascha incleger, perche cha 'l documaint nu dess gnir public. **Titul; L 'examinaziun vegn a la conclusiun – sa chapescha vala vinavant la presumziun d'innocenza – chi na sa tracti betg be d'in agir sbaglia tenor il dretg penal dad impiegads communals, ma era da commembers d'uffizi. Schurnalist; Il cumün nun ha vogliü piglier pusiziun in chosa, ma n'eir na vulgü dir ch'el vuless fer public il rapport u na.**

Cumprouva: *Artichels sün la pagina da web rtr.ch, film da la reportascha.*

5. A vegnan publichedas differentas passedas dal rapport, chi sentenzcha il silvicultur e cun que influenza quel rapport considerabelmaing eir l'opiniun dal spectatuors. Sper l'influenza da l'opiniun dals spectatuors as tratta quel rapport d'üna registraziun da la situaziun momentana cun pretaisas unilaterelas. Sün quel rapport preschanto da la Radiotelevisiun Svizra Rumauntscha (RTR) ho gieü il silvicultur, respectivmaing la rapreschantanta dal silvicultur la pussibilited da piglier pusiziun dals fats ed ils imbüttamaints. Eir quista pusiziun nu vain resguardada dals schurnalists Selina Camichel, Dario Müller ed Armon Schlegel, unic per pudair influenzer l'opiniun dals spectatuors.

Cumprouva: *Artichels da la pagina da Web rtr.ch.*

Impü pretenda'I il schurnalist, cha sun avaunt maun sur 50 suottascripziuns tar la petiziun, que chi nu correspuonda cun la vardet. Tar la chanzlia cumünela es gnieu do gio la petiziun cun poch sur 40 suottascripziuns.

6. Il rapport chi'd es gnieu i'ls mauns dals schurnalists e ch'id es gnieu preschanto illa reportascha numneda survant es be rivo i'ls mauns dals schurnalists da Radiotelevisiun Svizra Rumauntscha (RTR), causa ch'üna persuna ho violo cunter l'artichel 34 da la ledscha chantunela da cumüns e l'obligaziun da discreziun. Dunque vain fatta la reportascha criticheda preschainta cun actas chi violeschan cleramaing l'oblig da discreziun da suprastants, uffiziants e collavuratuors actuels ed oriunds, que vela eir per zieva il temp d'uffizi.

Cumprouva: *Artichels da la pagina da Web rtr.ch.*

7. Impü tematiseschan ils schurnalists Selina Camichel, Dario Müller ed Armon Schlegel la petiziun e filman dafatta a persunas chi staun in ün ravuogl davaunt üna stalla. La televisiun rumauntscha provochescha e rapportescha cun ögls blovs, chi vain fatta üna petiziun düraunt il temp da crisa da Corona cun restricziuns massivas. A vain filmo üna gruppaziun dad homens chi piglian part ad ün'intervista correspondent a la televisiun. Quello tuot zieva cha'I

Cussagl federal ho decreto ün scumand da ramasser suottascripziuns per iniziativas, referendums e petiziuns e cussaglia da ster a chesa e na ster insembel in gruppas. Ün simil agir tres ils schurnalists e la Radiotelevision Rumauntscha (RTR) vain criticho massivmaing in detagl ed es ün möd sten primitiv.

Cumprouva: Artichels da la pagina da Web rtr.ch, film.

8. La Radiotelevision Svizra Rumauntscha (RTR), la schurnalista Anna Caprez provochescha ill'analisa chi'd es gnida transmissa i'I **radio**[\[2\]](#) ils 03.04.2020 'Actualited' propuonind dafatta ün'iniziativa in chosa. Eir co vain repetidamaing influenzo l'agir da la gruppaziun cunter la suprastanza cumünela da S-chanf e'I silvicultur. Impü metta la schurnalista in dumanda l'abilitated dals commembers da la suprastanza da decider in chosa.

Moderatur; ed uossa giainsa a S-chanf, d'ün per mais procura la vschinauncha in Engiadin'Ota adina puspe per lingias grassas, traunter oter pervia dad irregularitads i'I uffizi forestal. In october l'an passa ho il silvicultur da S-chanf, es gni dispenso, hir vains reporto chi S-chanf vuless puspe imegar il silvicultur dispenso pels 13 avrigl. Ina decisiun chi chaschuna dumondas. Anna Caprez, prim, la rinfatschas our dil rapport administrativ quellas sun extrem pesantas. Scu argumentescha la suprastanza sis agir? **Anna Caprez;** scu prüma per preziser es da dir cha la veglia suprastanza in uffizi fin la fin da l'an passo ho dispenso il silvicultur e la nouva suprastanza in funcziun daspö ils 01. schner ho comunico her in scrit, **Moderatur;** po la suprastanza insomma decider uschea? **Anna Caprez;** la suprastanza cumünela schi po impiegher il silvicultur in sieu vegl uffizi, que es in sia cumpetenza. Ma in ün tschert möd ignoreschani eir cumplettamaing eir las conclusiuns our dal rapport dals experts, e que ch'eau mett eir in dumanda es, cha la suprastanza ho fat quello sainza infurmer ouravaunt la cumischiun sindicatoria, la GPK, quella veva dumando aposta al cumanzamaint da l'eivna da survgnir infurmaziuns in chosa. La cumischiun es pero gnida infurmeda pür her al listess mumaint scu las medias. Alura il fat, cha la suprastanza ho decis unanim da reimpiegher il silvicultur svaglia eir sens da dumanda, saviand cha püs commembers da la nouva suprastanza sun involvos illas inquisiziuns actuelas in connex cul cas S-chanf e vessan pü co fazil gieu da s'abstgnair da lur vusch. Precis quellas dumandas voul eir sclarir l'uffizi chantunel da vschinaunchas, scu cha'I mneder ho cunfermo ad RTR, hegia l'inspectorat intaunt instrado püs pass per, citat: cumpletter ed survgnir ün purtret cumplett da tuot la situaziun. **Moderatur;** che fo tuot que cun la vschinauncha da S-chanf? **Anna Caprez;** a seppara in ün tschert möd la populaziun pel mumaint. Allmain duos partidas, üna chi sto davous il silvicultur e la suprastanza cumünela, e l'otra chi metta in dumanda tuot l'agir intuorn il cas. Scha's discuorra cun la glied da S-chanf as bada ed oda adüna darcho, chi's ho differentas istorgias, a nu's so pü che ed a chi crajer. La fiduzcha es craja eir ida a perder tar bgers düraunt ils ultims mais e per part ho la glied simplamaing l'impreschiun, ch'as voul zuppanter qualchosa. **Moderatur;** dati in quel cas gia opposiziun? **Anna Caprez;** schi, nus vains udieu ch'in poch as uras sun gnidas insembel avuonda suottascripziuns per üna petiziun, quella pretenda apunta dapü trasparenza in quist cas e cha eir il rapport d'examinaziun administrativ chi d'eira gnieu be publicho in singulas parts vegna uossa publicho aviertamaing. **Moderatur;** ed uossa, scu inavant? **Anna Caprez;** ria ... ad es da sparrer cha'I president cumünel piglia pusiziun in chosa, que cha fin uossa nun ho'I vuglieu fer, que güdess ad incleger l'agir da la suprastanza. Ad es eir da sperrer, cha'I cumün entra e tratta la petiziun chi vegn inoltreda. Que chi saro pü difficil uossa düraunt il temp da Corona cun terminis. Ün prossem mez pussibel pudess forsa esser ün chi vain our da la populaziun in fuorma d'ün'iniziativa-chi so.

Prosma actualited dals 03.04.2020

***Moderatur;** nus vegnan uossa, vus vais udieu avaunt illas noviteds, il cas S-chanf vo in üna prosma runda. Il silvicultur suspendo dess uossa surpiglier sieus Job illa resgia a S-chanf a partir dals 13 avrigl. Üna decisiun da la suprastanza cumünela. Üna prüma reacziun ho que do our da la populaziun in fuorma d'üna petiziun lantscheda, quella pretenda da numnedamaing dapüi trasparenza ed invista aint in ün rapport da l'examinaziun administrativa. RTR ho quel documaint brisant e Selina Camichel ho co ils detagls. **Selina Camichel;** las rintatschas notedas aint il rapport d'examinaziun ün document da 15 paginas, quella sun pesantas. I nu vo be per irregulariteds da documents da furniziun da laina, a manunchan eir quintes ed eir cumprovas, cha'l raps cha'l silvicultur ho inchascho nu sun rivos i'ls drets mauns. Il rapport muossa eir la supposiziun, cha'l silvicultur ho fat offers privats i'ls ans 2014 fin 2018, per part cun consentimaint a buocha dal president cumünel. Miss in dumanda vain eir tuot il meccanissem da controlla extern ed intern da la vschinauncha da S-chanf. Ils experts haun per que racumando, d'instrader ils pass giuridics necessaris. Que ho la nouva suprastanza eir fat cun surder tuot la documenta a la procura publica in schner. Impüi cussaglian ils experts, in lur rapport, da nu perder temp, siand cha'l prievei saja do cha'l involvos as abineschan e pudessan eir ter svanir cumprovas e documents cul temp.*

9. Ils schurnalists da Radiotelevision Svizra Rumauntscha (RTR) faun daspö october 2019 üna campagna organisada e discriminanta cunter il silvicultur e sia famiglia. La famiglia exista dal silvicultur, sia partenaria ed üna matta da 7 ans chi vo a scoulina. Il recurrent po s'imaginer, ch'eir ün u l'oter schurnalist varo iffaunts in quel'eted, e po sgür immaginer, ch'üna simila experienza po ruiner üna fatscha riainta d'ün iffaunt chi d'eira cuntaint per tuot la vita.

10. La Radiotelevision Svizra Rumauntscha (RTR) as fuorma adüna dapüi sül nivel d'üna giazetta da di boulevard da la chesa da medias Ringier, numno Blick. Adonta cha'I Blick nu vain finanzcho tres taxas obligatoricas dad ün e minchün in Svizra, fo quel listess ün meglder schurnalissem scu la Radiotelevision Svizra Rumauntscha (RTR).

La Radiotelevision Svizra Rumauntscha (RTR) ho violo cuntinuedamaing la ledscha federela da radio e television artichel 4, es ieu inavaunt cun sistem per desdrür cuntinuedamaing üna famiglia giuvna chi abita a S-chanf. La Radiotelevision Rumauntscha (RTR) ho violo cun sistem, cha'ls fats e'ls cas nu sun gnies miss no realistics, cha'ls spectatuors vessan pudieu furmer svess ün'oppiniun. Dunque, tar la Radiotelevision Svizra Rumauntscha (RTR) as tratta in quist cas d'ün sistem organiso, chi fo fini tschertas persunas chi pejan taxas».

B. Posiziun da RTR

Flavio Bundi, schefredactor da RTR, ha priu posiziun enviers Vossa critica cun scriver dils 30 d'avrel 2020 sco suonda:

«Prezià signur Hess

Cun Voss mail dals 22 d'avrigl 2020 supplitgais Vus da prender posiziun concernent l'opposiziun da X.Y. Gugent entrel jau en materia.

- Pagina 4 giusut: '[...] ils schurnalists haun chanaliso l'opiniun dals spectatuors sün la vart dals adversaris chi haun violo differentas ledschas, dapüi zieva'.

RTR ha mess a lieu la communicaziun da medias tenor las directivas publicisticas da RTR (p.ex. princip d'objectivitat = Prinzip der Sachgerechtigkeit), quai cun rimnar emprimas reacziuns, tant da la populaziun (petiziun) sco er da la cumissiun da gestiun u da l'uffizi da vischnancas. Metter a lieu ina communicaziun da medias e dumandar suenter a moda critica tutgan tar las incumbensas centralas e principalas da schurnalistas e schurnalists, quai per promover la furmaziun libra da l'opiniun. Impurtant è da respectar il princip da fairness e da dar la pussaivladad a las personas ed instituziuns involvidas da prender posiziun. Quest princip da 'audiatur et altera pars' è vegnì resguardà cun dumandar la posiziun da la vischnanca. La vischnanca n'ha dentant betg vulì prender posiziun en chausa.

- Pagina 5, cefra 4: 'La reportascha chi vain cotres criticheda es ün'influenza d'opiniun [...]. Güst quello haun ils schurnalists da Radiotelevision Svizra Rumauntscha, Selina Camichel, Dario Müller e Armon Schlegel violò tres tuot la reportascha'.

La contribuziun dals 3-4-2020 tracta la petiziun ed il rapport administrativ. Tuts dus temas èn d'interess public e qua tras er relevants per nossa rapportaziun. RTR ha rapportà sin basa da fats. Tar la contribuziun ed er tar l'artitgel na vai betg per ina persuna. La protecziun da la sfera privata ed intima è adina dada, numns na vegnan betg numnads. La presumziun d'innocenza vegn anc ina giada accentuada en in citat a la fin da la contribuziun. Er tar quella contribuziun ha RTR respectà il princip 'audiatur et altera pars'. La vischnanca n'ha betg vulì prender posiziun.

- Pagina 6/7, cefra 5: 'A vegnan publichedas differentas passedas dal rapport, chi sentenzcha il selvicultur e cun que influenza quel rapport considerabelmaing eir l'opiniun dal spectatuors. Sper l'influenza da l'opiniun dals spectatuors as tratta quel rapport d'üna registraziun da la situaziun momentana cun pretaisas unilaterelas. Sün quel rapport preschanto da la Radiotelevision Svizra Rumauntscha (RTR) ho gieu il selvicultur, respectivmaing la rapreschantanta dal selvicultur la pussibiltad da piglier pusiziun dals fats ed ils imbüttamaints. Eir quista pusiziun nu vain resguardada dals schurnalists Selina Camichel, Dario Müller ed Armon Schlegel, unic per pudair influenzer l'opiniun dals spectatuors'.

La contribuziun dals 3-4-2020 tracta la petiziun ed il rapport administrativ. Tuts dus temas èn d'interess public e qua tras er relevants per nossa rapportaziun. La rapportaziun dad RTR na sentenziescha betg il selvicultur. Ed er las passaschas citadas or dal rapport administrativ na sentenzieschan betg il selvicultur. Quai vegn er fatg transparent a la fin da la contribuziun cun menziunar la presumziun d'innocenza. Plinavant vegn fatg transparent dad RTR ch'i sa tracta da citats or dal rapport administrativ (Bericht der administrativen Untersuchung).

Il princip 'audiatur et altera pars' è vegnì resguardà. La vischnanca da S-chanf n'ha betg prendì posiziun, tant en la funcziun sco superiura dal selvicultur sco er en sia funcziun sco possessura e responsabla da la Resgia ed er responsabla per l'uffizi forestal.

- Pagina 7: 'Impü pretenda l' il schurnalist, cha sun avaint maun sur 50 suottascripziuns tar la petiziun, que chi nu correspuonda cun la vardet. Tar la chanzlia cumünela es gnieu do gio la petiziun cun poch sur 40 suottascripziuns'.

Quai è stada in'infurmaziun che RTR ha survegnì dals petiziunaris a temp inditgà. Nus n'avain era betg pudì lascharar verifitgar la cifra, cunquai che la vischnanca n'aveva betg anc

la petiziun. La constituziun communal da S-chanf na pretenda betg ina quantad fixa da suttascripziuns per ina petiziun, tuttina mussa la cifra ina tendenza.

- Pagina 7, cefra 6: 'Dunque vain fatta la reportascha criticheda preschainta cun actas chi violeschan cleramaing l'oblig da discreziun da suprastants, uffiziants e collavuratuors actuels ed oriunds, que vela eir per zieva il temp d'uffizi'.

Il rapport administrativ ch'è vegni fatg per incumbensa da la vischnanca è d'interess public ed uschia er relevant per nossa rapportaziun. La protecziun da nossas funtaunas è dentant impurtanta.

- Pagina 7, cefra 8: 'La Radiotelevisiun Svizra Rumauntscha (RTR), la schurnalista Anna Caprez provochescha ill'analisa chi'd es gnida transmissa i'I radio ils 03.04.2020 „Actualited" propuonind dafatta ün'iniziativa in chosa. Eir eo vain repetidamaing influenzo l'agir da la gruppaziun cunter la suprastanza cumünela da S-chanf e'I silvicultur. Impü metta la schurnalista in dumanda l'abilted dals commembers da la suprastanza da decider in chosa'.

Per la rapportaziun schurnalistica stattan a disposiziun differentas variantas d'analysar e metter a lieu schabetgs ed istorgias. L'analisa porscha in agid d'orientaziun ed in agid da metter a lieu connexs complexs. Ella sa basa sin fatgs ed arguments ch'èn plausibels. L'analisa dad Anna Caprez vegn preschainta e fatga transparenta sco analisa e metta a lieu ils schabetgs sin basa da fatgs. Anna Caprez sa basa sin la constituziun communal (Artitgels 15 e 17) e sin il rapport administrativ cun metter en dumonda l'abiltad da decider dals commembers da la suprastanza. La schurnalista n'exprima betg giavischs persunals, mabain sa basa sin la constituziun communal.

- Pagina 10, cefra 9: 'Ils schurnalists da Radiotelevisiun Svizra Rumauntscha (RTR) faun daspö october 2019 üna campagna organisada e discriminanta cunter il silvicultur e sia famiglia. La famiglia exista dal silvicultur, sia partenaria ed üna matta da 7 ans chi vo a scoulina. Il recurrent po s'imaginer, ch'eir ün u l'oter schurnalist varo iffaunts in quel'eted, e po sgür immaginer, ch'üna simila experienza po ruiner üna fatscha riainta d'ün iffaunt chi d'eira cuntaint per tuot la vita'.

RTR ha rapportà e vegn er a rapportar vinavant a moda e maniera equilibrada ed independenta tenor la concessiun e nossas reglas publicisticas. La protecziun da la sfera intima e privata è vegnida resguardada da tut temp en la rapportaziun davart ils schabetgs a S-chanf. Plinavant avain nus resguardà il princip dad 'audiatur et altera pars' ed avain empruvà pliras giadas da laschar vegnir a pled a las personas pertutgadas.

- Pagina 10, giusut: 'La Radiotelevisiun Svizra Rumauntscha (RTR) ho violo cuntinuedamaing la ledscha federela da radio e televisiun artichel 4, es ieu inavaunt cun sistem per desdrür cuntinuedamaing üna famiglia giuvna chi abita a S-chanf. La Radiotelevisiun Rumauntscha (RTR) ho violo cun sistem, cha'ls fats e'ls cas nu sun gnies miss no realistics, cha'ls spectatuors vessan pudieu furmer svess ün'oppiniun. Dunque, tar la Radiotelevisiun Svizra Rumauntscha (RTR) as tratta in quist cas d'ün sistem organiso, chi fo fini tschertas personas chi pejan taxas'.

RTR ha rapportà e vegn er a rapportar vinavant a moda e maniera equilibrada ed independenta tenor la concessiun e nossas reglas publicisticas. La protecziun da la sfera

intima e privata è vegnida resguardada da tut temp en la rapportaziun davart ils schabetgs a S-chanf. Plinavant avain nus resguardà il princip dad 'audiatur et altera pars' ed avain empruvà pliras giadas da laschar vegnir a pled a las personas pertutgadas.

Qua tras refusesch jau las inculpaziuns envers RTR. Nus vegnin er en l'avegnir a porscher in schurnalissem da qualidad – independent, equilibrà e fair».

C. Posiziun dil post da mediaziun

1. Funcziun e competenza dil post da mediaziun

Avon ch'jeu mondel en sin Vossas reclamaziuns para a mi ina remarca preliminarada dad esser indicada: Il post da mediaziun ha sulettamein la funcziun dad examinar, sche ina emissiun redacziunala violescha art. 4, 5 ni 5a LRTV ni sch'ei tracta d'ina refusada dil access al program tenor art. 91 al. 3 lit. b LRTV. Quei fa el denter auter cun risguardar duidamein *l'autonomia da program* che revegn als emitturs (cf. Pierre Rieder, Die Unabhängige Beschwerdeinstanz für Radio und Fernsehen und ihre Rechtsprechung, en: Unabhängige Beschwerdeinstanz für Radio und Fernsehen UBI [ed.], Berna 2014, Zwischen Medienfreiheit und Publikumsschutz, p. 63). Il motiv persunter ei quel che art. 93 al. 3 da la Constituziun federala ed art. 6 al. 2 LRTV garantesch als emitturs l'autonomia da program. Quella autonomia cuntegn era la libertad d'eleger in tema d'ina emissiun e d'elaborar siu cuntegn.

Il post da mediaziun ha buca da far ina controlla da qualidad. El ei era buca l'empresanza d'ina dertgira. Il post da mediaziun ha cun auters plaid tenor art. 93 al. 2 LRTV **negina cumpetenza da decider ni da dar instrucziuns.** El sa sulettamein mediar denter las partidas ni **rapportar sias ponderaziuns** (art. 93 al. 1 e 3 LRTV).

2. Object dalla reclamaziun

Object dalla reclamaziun tier il post da mediaziun ein las emissiuns Telesguard e las reportaschas (radio e pagina d'internet) dad RTR dals 2 d'avrel sco era dals 3 d'avrel 2020 concernent «return dal selvicultur dispensà» e «return dal selvicultur dispensà sveglia dumandas».

3. Consideraziuns generalas

Tenor art. 4 al. 1 LRTV ston tut las emissiuns d'in program da radio u televisiun observar ils dretgs fundamentals. Las emissiuns ston respectar en spezial la dignitad humana ed astgan esser ni **discriminontas**, ni contribuir a rassissem, ni periclitar la morala publica, ni glorificar u minimalisar violenza.

Tenor art. 4 al. 2 LRTV ston emissiuns redacziunalas cun in cuntegn informativ mussar ils fatgs ed ils eveniments en moda objectiva, aschia ch'il publicum po seformar in'atgna opiniun. **Vestas personalas e commentaris ston esser reconuschibels sco tals .**

Per la dertgira federala datti da principi negins temas che savessen buca vegnir presentai – eventualmein era a moda provocativa ni polemica (sentenzia dalla dertgira federala dils 8 da november 2011, 2C_710/2010 consideraziun [cons.] 3.2., publicau en: Decisiun dil Tribunal federal [DTF] 137 I 345).

La dertgira federala ha formulau quei cun ils suandonts plaids: «Die gesetzlichen Programmbestimmungen schliessen weder Stellungnahmen und Kritiken noch den 'anwaltschaftlichen Journalismus' aus, bei dem sich der Medienschaffende zum Vertreter einer bestimmten These macht; auch in diesem Fall muss aber die Transparenz [...] gewahrt bleiben [...]. Grundsätzlich gibt es kein Thema, das einer - allenfalls auch provokativen und polemischen - Darstellung am Fernsehen entzogen wäre. Dem Zuschauer soll jedoch nicht durch angeblich objektive, tatsächlich aber unvollständige Fakten die Meinung bzw. Ansicht des Journalisten als (absolute) Wahrheit und eigene Überzeugung suggeriert werden» (sentenzia dalla dertgira federala dils 20 d'october 2016, 2C_383/2016, cons. 2.3).

Ina contribuziun astga tut en tut **buca haver in effect manipulativ**. Quei ei il cass, sch'ella informescha incorrectamein igl aspectatur maioren e sche quel sa buca pli far in agen maletg a maun dallas informaziuns survegnidas, perquei che la televisiun ni il radio ni la pagina d'internet zuppenta circumstanzas essenzialas ni inscenescha «historias» (sentenzia dalla dertgira federala dils 6 d'avrel 2011, 2C_664/2010, cons. 2.1.2). En quei risguard discuoran ins digl aschinumnau **principi d'objectividad** («Sachgerechtigkeitsgebot»; cf. era sentenzia dalla dertgira federala dils 18 da november 2011, 2C_710/2010, cons. 3.1 e 3.2, publicau en: DTF 137 I 345; Pierre Rieder, Die Unabhängige Beschwerdeinstanz für Radio und Fernsehen und ihre Rechtsprechung, en: Unabhängige Beschwerdeinstanz für Radio und Fernsehen UBI [ed.], 2014, Zwischen Medienfreiheit und Publikumsschutz, p. 64 ss.).

Il principi d'objectividad ei violaus, sch'ei vegn suggeriu agl aspectatur tras fatgs apparentamein objectivs, effectivamein denton incumplets, che l'opiniun resp. la vesta dil schurnalist seigi la verdad (absoluta). In maletg objectiv sa oravontut era esser nunpusseivels, sche **fatgs essenzials vegnan zuppentai** ([DTF 137 I 340](#) cons. 3.1 p. 344 s.; sentenzias 2C_255/2015 digl 1. da mars 2016 cons. 4.2; 2C_494/2015 dils 22 da december 2015 cons. 4; 2C_321/2013 dils 11 d'october 2013 cons. 2.2, buca publicau en [DTF 139 II 519](#) ss.). En quei connex sclaudan las disposiziuns legalas da program ni posiziuns e criticas ni il «schurnalissement d'advocatura», nua ch'il collaboratur dallas medias daventa represchentant d'ina certa tesa; era en gliez cass sto la trasparenza el senn explicau denton esser garantida ([DTF 137 I 340](#) cons. 3.2 p. 345; sentenzia 2C_862/2008 digl 1. da matg 2009 cons. 5). Las necessitads dall'adequatadad e digl equiliber sco criteris dall'objectividad astgan en quei connex buca vegnir applicai a moda talmein stretga che la libertad schurnalistica e la spontanadad van a piarder ([DTF 131 II 253](#) cons. 2.3 p. 257 s.). Il principi d'objectividad pretenda pia buca che tut ils puncts da vesta vegnien presentai qualitativamein e quantitativamein a moda dil tuttafatg equivalenta; decisiv ei ch'igl aspectatur sappi percorscher che e con lunsch in meini ei dispoteivels (cf. sentenzia dalla dertgira federala dils 12 d'october 2009, 2C_291/2009 cons. 4.1; [DTF 131 II 253](#) cons. 2.2 p. 257).

Sbagls en **puncts secundars** ed imperfecziuns redacziunalas, ch'ei buca adattai d'influenzar essenzialmein **l'impressiun generala da l'emissiun**, ein buca relevants arisguard il dretg da program (cf. sentenzia 2C_386/2015 dils 9 da matg 2016 cons. 2.2; decisium dalla autoritad independenta da recuors davart radio e televisiun, AIRR, dils 15 da december 2017 cons. 6).

La dimensiun dalla **diligenza** necessaria dependa dallas circumstanzas, cunzun dil caracter e dallas atgnadads dall'emissiun sco era dalla presavida respectiva dil public (sentenzia dalla dertgira federala dils 6 d'avrel 2011, 2C_664/2010, cons. 2.1.2; DTF 134 I 2 cons. 3.3.1 p. 6 s.).

Pli delicats ch'in tema ei e pli aultas pretensiuns ch'ins sto far a sia realisaziun publicistica (sentenzia dalla dertgira federala dils 6 d'avrel 2011, 2C_664/2010, cons. 2.1.3).

Il post da mediaziun controllescha, sch'ils fatgs e las opiniuns intermediai ella emissiun dattan agl aspectatur/auditor/lectur in maletg aschi verdeivel sco pusseivel davart in fatg ni in tema, aschia ch'el sa **formar libramein in agen meini** («freie Meinungsbildung») en caussa (cf. DTF 137 I 340 cons. 3.1 p. 344 s.)

Decisiv ei en tutta cass la **vesta generala** («Gesamtbild») dad ina emissiun resp. dad ina resumada online

4. Consideraziuns specificas

Per mei setschantan en connex cun il **principi d'objectivada** (cf. cefra 3) el cass concret cunzun las suandontas treis damondas:

1. **Ha RTR influenzau l'opiniun dil publicum** en las emissiuns Telesguard e las reportaschas (radio e pagina d'internet) dals 2 d'avrel sco era dals 3 d'avrel 2020 concernent «return dal selvicultur dispensà» e «return dal selvicultur dispensà sveglia dumandas»?
2. Ein las emissiuns Telesguard e las reportaschas numnadas sut cefra 1 stadas **discriminontas, surtut enviers il selvicultur e sia famiglia**?
3. **Ha RTR respectau il principi publicistic digl equiliber** («audiatur et altera pars») en las emissiuns Telesguard e las reportaschas numnadas sut cefra 1?

La circumstanza ch'il «cass S-chanf» cuntegn ina **dimensiun politica** e ch'el ei plinavon **cargaus emoziunalmein** ei impurtonta. Per quei motiv pretenda ina contribuziun en caussa ina **diligenza particulara**.

4.1. Telesguard e reportascha dals 2 d'avrel 2020

Sin la **pagina d'internet ha RTR** citau ord la comunicaziun a las medias dals 2 d'avrel 2020 da la suprastonza communal da S-chanf. Quella seigi vegnida a la conclusiun ch'il selvicultur dispensà duei turnar sco menader da la resgia e la deponia Bos-chetta Plauna. RTR ha menzionau ch'il president communal da S-chanf, Riet Campell, vegli buca prender posiziun en caussa. Il motiv seigi ch'ei sa tracti d'in tema delicat.

Vinavon ha RTR scret ch'ei detti ina emprema reacziun sin l'agir da la suprastonza communal en fuorma d'ina petiziun lantschada ord la populaziun da S-chanf. Quella pretendi dapli trasparenza tier l'examinaziun interna concernent las parts dil rapport administrativ ch'eran vegnidas publicadas il december 2019. Stut da questas novas seigien era il commembers da la cumissiun da gestiun. Era els seigien vegni infurmai el medem mument sco las medias cun la comunicaziun uffiziala da la vischnaunca davart la re-installaziun dil selvicultur.

Plinavon ha RTR mirau anavos sin igl atun 2019 e scret ch'il selvicultur seigi vegnius dispensaus ad intermim pervia da supposiziuns d'irregularitads en la gestiun forestala. En il fratemp seigi en vigur ina inquisiziun penala encunter la persuna dil selvicultur, quei tenor informaziuns da la procura publica.

El **Telesguard dals 2 d'avrel 2020** ha RTR orientau che la suprastanza communal da S-chanf hagi decidiu che il selvicultur dispensau duegi turnar en uffezi. La vischnaunca drovi tenor agens plaids il selvicultur. Ultra da quei ha RTR rimnau empremas reacziuns ton da la populaziun da

S-chanf (petiziun per dapli trasparenza el cass) sco era da la cumussiun da gestiun communal, dal uffezi da vischnauncas e dal uffezi forestal cantonal.

Miu meini:

La comunicaziun sin la pagina d'internet sco era il Telesguard dals 2 d'avrel 2020 ein informativ ed objectiv. RTR ha buca mo publicau in ad in la comunicaziun da la vischnaunca da S-chanf. Anzi, RTR ha dumandau suenter a moda critica e fatg cun auters plaids in schurnalissem da retscherca. Quei s'auda tier las incumbensas centralas da schurnalists per promover la formaziun libra da l'opiniun da mintga aspectatur e lectur. Ultra da quei ei la trasparenza adina stada garantida.

RTR ha era dau la pusseivladad a las personas ed instituziuns involvadas da prender posiziun. Quei principi da «audiatur et altera pars» ei vegniu risguardaus cun dumandar la posiziun da la vischnaunca. Quella ha denton buca vuliu prender posiziun en caussa.

Fazit: RTR ha cun il Telesguard dals 2 d'avrel 2020 e la publicaziun sin la pagina d'internet dil medem datum sur il medem tema **buca violau il principi d'objectivdad.**

4.2. Telesguard e reportaschas dals 3 d'avrel 2020

Sin la **pagina d'internet ha RTR** menzionau ch'il fatg che S-chanf continueschi la collaboraziun cun il selvicultur dispensau procuri per segns da damonda. Sper la petiziun lantschada da la populaziun da S-chanf che pretendi dapli trasparenza en caussa seigi RTR ussa en possess dil rapport administrativ che seigi atgnamein buca accessibels per la publicitad.

RTR citescha verbalmein diversas passaschas or quei rapport. Adina scriva RTR en moda transparenta che ei se tracta dad in «extract dal rapport d'examinaziun administrativ».

Plinavon menzionescha RTR ch'il president communal da S-chanf, Riet Campell, hagi buca vuliu prender posiziun en caussa.

A la fin scriva RTR che la populaziun da S-chanf pretendi ina comunicaziun aviarta. Perquei hagian ils habitonts lantschau ina petiziun che pretendi dapli trasparenza in il cass.

Il **Telesguard dals 3 d'avrel 2020** tracta oravontut la petiziun ed il rapport administrativ. RTR ha rimnau empremas reacziuns ton da la populaziun (petiziun) sco era da la cumussiun da gestiun e dal uffezi da vischnauncas. Plinavon ha RTR citau diversas gadas ord il rapport administrativ d'in biro incumbensau e fatg transparent che quei rapport seigi buca publics e ch'ei tracta da citads ord quei rapport. RTR ha mai numnau il num sil selvicultur. Tenor RTR ha la vischnaunca da S-chanf buca vuliu prender posiziun. Era hagi la vischnaunca buca vului dir sche alla vegli far public il rapport ni buca.

Ellas **novitads dals 3 d'avrel 2020** ha RTR citau diversas passaschas ord il rapport administrativ senza numnar il num dil selvicultur e senza commen-tar il rapport

administrativ. Ultra da quei ha RTR detg che la nova suprastanza da la vischnaunca da S-chanf hagi surdau ils documents al la procura publica.

Anna Caprez, redactura Engiadina, ha fatg ils 3 d'avrel 2020 ina analisa. Ella ha denter auter informau che la veglia suprastanza ha dispensau il selvicultur e che la nova suprastanza ha decidu d'occupar vinavon il selvicultur. Ultra da quei ha Anna Caprez analisau la situaziun ella vischnaunca da S-chanf.

Miu meini: Ton la petiziun sco era il rapport administrativ ein d'interess public. RTR ha rapportau sin fundament da fatgs. La sfera privata ei adina vegnida risguardada; numns ein buca vegni numnai. RTR ha suttastrihau la presumziun d'innocenza. L'analisa (per part era critica) da Anna Caprez ei vegnida communicada per in e scadin en moda transparenta sco sia opiniun personala. L'analisa resp. la vesta personala da Anna Caprez era cun auters plaidis renconuschibels sto tala el senn da art. 4 al. 2 LRTV. Anna Caprez ha era detg che il president communal vuleva buca prender posiziun en caussa. RTR ha cun quei era respectau il principi «audiatur et altera pars».

Fazit: RTR ha cun il Telesguard dals 3 d'avrel 2020 e cun las reportaschas (pagina d'internet e radio) dil medem datum sur il medem tema **buca violau il principi d'objectivada.**

4.3. Mo agl ur: S'avischina RTR adina dapli sil nivel dalla gazetta da boulevard «Blick» ?

Mo agl ur lessel jeu aunc remarcar il suandont: Vossa critica generala che RTR «as fuorma aduna dapü sil nivel d'una giassetta da boulevard da la chesa da medias Ringier, numno Blick»^[3] saiel jeu buca cundivider. Tenor miu meini ha era RTR ina obligaziun schurnalistica da **retschercar** ils fatgs ed era dad **analisar en fuorma transparenta e critica quei che schabegia en tiara romontscha.**

D. Recapitulaziun da mias consideraziuns

RTR ha **buca cunterfatg al principi d'objectivada** ni en il Telesguard dals 2 d'avrel ni en il Telesguard dals 3 d'avrel 2020 concernent «return dal selvicultur dispensà» e «return dal selvicultur dispensà sveglia dumandas». Quella constataziun vala era per las reportaschas (radio e pagina d'internet) dils medems datums sur il medem tema.

E. Rapport final

Tier il **scriver avon maun** settracta ei da miu **rapport el senn dalla Lescha federala davart radio e televisiun.**

F. Instrucziun giuridica (Art. 94 e 95 LRTV)

Recuors *encunter l'emissiun contestada* sa vegnir inoltraus enteifer 30 gis dapi l'entrada dal rapport dal post da mediaziun tier l'Autoritad independenta da recuors davart radio e televisiun (AIRR).

Il dretg da recuors han persunas cun ina stretga relaziun cun l'object da l'emissiun contestada. In tal status da pertuccadad ei per regla avon maun, sch'ina persuna ei vegnida menziunada en l'emissiun contestada ni sche l'emissiun ei se referida a la persuna en in'otra moda.

Il dretg da recuors han era persunas che inoltreschan ina reclamaziun sutscritta da silmeins 20 persunas che han 18 onns ni dapli e disponan dil dretg da burgheis svizzer ni d'ina permissiun da domicil ni da dimora (plogn popular). Il recuors sto cuntener il prenum, il num, l'adressa, la data da naschientscha e la sutscriziun da questas persunas. Ina relaziun particulara cun l'object da l'emissiun ei en quei cass buca necessaria.

Al recuors en scret che sto cuntener in'argumentaziun ei d'aschunscher il rapport dil post da mediaziun. L'adressa postala: Autoritad independenta da recuors davart radio e televisiun, Christoffelgasse 5, 3003 Berna). In simpel e-mail tonscha buca. Informaziuns co inoltrar recuors a moda electronica chatteis Vus sin la pagina-web da l'AIRR (<http://www.ubi.admin.ch>).

Cordials salids

Dr. iur. Toni Hess, mediatuor

[1] Observaziun T. Hess: Telesguard dals 3 d'avrel 2020.

[2] Accentuau tras T. Hess.

[3] Pagina 10 da «L'opposiziun da program».